

EUROPAS GRØNNE VEKSTSTRATEGI

Strategisk briefing 1-2020

OM BRIEFINGEN

EUs grønne avtale skal skape økonomisk vekst og nye arbeidsplasser, samtidig som den omstiller Europa til et klimanøytralt kontinent. Briefingen gir en oversikt over satsingen og hvilke muligheter det gir Agder.

Anna Lygre Solvang

11. februar 2020

Innholdsfortegnelse

EU - global klimaleder	1
EUs målsettinger.....	1
<i>Ingen skal bli etterlatt i det grønne skiftet .....</i>	<i>1</i>
<i>Sirkulærøkonomi en førsteprioritet .....</i>	<i>1</i>
Norges klimasamarbeid med EU	1
Green Deal - en mulighet for Agder.....	2
<i>Sirkulærøkonomi skaper nye næringer og arbeidsplasser.....</i>	<i>2</i>
<i>Energiomstillingen gir stort potensial for leverandørbedrifter på Agder.....</i>	<i>2</i>
Utdanning og livslang læring i det grønne skiftet.....	2
Hvordan kan Agder utnytte europeiske satsinger	2
<i>Finansiering av regionale og lokale satsinger .....</i>	<i>2</i>
Kontakt	3

EU - global klimaleder

FN og EU definerer klima og demografisk endring som de to største [utfordringene verden står overfor](#). Med Green Deal skal bærekraft bli en integrert del av alle politikkområder, og Kommissjonspresident Ursula Von der Leyen ønsker at Europa skal strebe etter å bli det første klimanøytrale kontinentet. I sin «[agenda for Europa](#)» skriver hun at meldingen fra Europas befolkning er klar og tydelig: de ønsker handling for å hindre klimaendringer, og de vil at Europa skal ta ledelsen. Overgangen vil kreve store investeringer i forskning og innovasjon, og en helhetlig omstilling [fra en lineær til en sirkulær økonomi](#).

EUs målsettinger

EU har et mål om minst 50% utslippsreduksjon innen 2030, sammenlignet med 1990-nivå. Arbeidet med klimanøytralitet innen 2050 skal forankres i en europeisk klimalov, og Kommisjonen vil fremme et lovforslag i mars 2020. Dette betyr i prinsippet at de sektorene som fremdeles slipper ut klimagasser må oppveies med sektorer som gir karbon-negative løsninger – som eksempelvis karbonfangst- og lagring. Norge har en ledende posisjon i Europa gjennom fullskalaprojektet for fangst og lagring av CO₂.

European Green Deal

[Green Deal](#), omtalt som Europas nye vekststrategi, skal bidra til flere arbeidsplasser, mindre utslipp, bedre helse og økt livskvalitet for Europas befolkning.

Planen består av 50 tiltak innenfor syv prioriterte politikkområder:

- Biologisk mangfold
- Bygg og renovasjon
- Bærekraftig industri
- Bærekraftig landbruk
- Bærekraftig mobilitet
- Luftforurensing
- Ren energi

Ingen skal bli etterlatt i det grønne skiftet

Von der Leyen har presisert at Green Deal skal komme Europas innbyggere til gode, og et annet viktig punkt i den nye planen er at det grønne skiftet ikke skal gå utover dem som risikerer å bli hardest rammet av omstillingen. Kommisjonen har derfor etablert et eget overgangsfond, [Just Transition Fund](#), som skal bidra til rettferdig omstilling i de regionene og sektorene som må gjennomgå størst endringer. Sammen med bidrag fra den europeiske investeringsbanken (EIB) og offentlige og private midler, ønsker EU å mobilisere minst hundre milliarder euro i investeringer i perioden 2021-2027. Kommisjonen la også nylig frem sin [bærekraftige investeringsplan](#), der målet er at det skal investeres hele én billion euro i grønne tiltak det neste tiåret.

Sirkulærøkonomi en førsteprioritet

En sentral ambisjon under Green Deal er at EU skal bli en global leder innen sirkulærøkonomien, som anses som nøkkelen for å nå FNs bærekraftsmål og oppfylle Paris-avtalen. Det vil også gi [merverdi](#) i form av bedre ressursutnyttelse, [lavere klimautslipp](#), økonomisk vekst og [nye arbeidsplasser](#). Kommisjonen skal i mars lansere en oppdatert versjon av [EUs handlingsplan for sirkulærøkonomi](#). Det er ventet at den vil adressere de punktene hvor man ikke har lyktes, samt lansere et nytt initiativ for bærekraftige produkter.

Norges klimasamarbeid med EU

[Høsten 2019 inngikk Norge, Island og EU en ny avtale som utvider klimasamarbeidet frem mot 2030.](#)

Den vil legge rammene for norsk klimapolitikk de neste ti årene, og Norge har blant annet forpliktet seg til 40 % utslippskutt fra transport, bygg, avfall og jordbruk innen 2030. Avtalen betyr at Norge deltar i EUs klimaregelverk for 2030 på like vilkår som EU-landene, og vi må årlig rapportere et utslippsregnskap til EØS-avtalens kontrollorgan ESA, som vil vurdere hvordan vi ligger an. I tillegg må vi annethvert år rapportere framskrivninger og beskrive hva som blir gjort for å nå forpliktelsene i avtalen. Det er viktig å understreke at Norge selv bestemmer hvordan vi skal nå målene, og klimaavtalen er forankret i EØS-avtalens protokoll 31 om frivillig samarbeid utenfor de fire friheter.

Green Deal - en mulighet for Agder

Green Deal vil bidra til å skape mange nye grønne arbeidsplasser, og vektlegger et bredt partnerskap med både næringsliv, kommuner, regioner og det sivile samfunn.

Sirkulærøkonomi skaper nye næringer og arbeidsplasser

Sirkulærøkonomien skaper avanserte næringer og representerer fremtidens arbeidsliv. Disse næringene vil skape nye arbeidsplasser på lokalt og regionalt nivå, som fordrer høykvalifisert kompetanse. I tillegg er det også rom for arbeidsplasser som krever lite utdanning.

Energiomstillingen gir stort potensial for leverandørbedrifter på Agder

Green Deal trekker frem havvind som et sentralt element for en vellykket energiomstilling. Ifølge det internasjonale energibyrået (IEA) vil markedet for offshore vind være [femten ganger så stort om tju år](#). Dersom produksjonen flyttes ut på dypt hav, kan flytende havvindmøller i teorien produsere 11 ganger verdens totale energibehov innen 2040. IEA anslår at dagens olje- og gassleverandører potensielt kan kapre 40% av markedet, og her vil sørlandske leverandørbedrifter kunne innta en særskilt posisjon.

Utdanning og livslang læring i det grønne skiftet

Det grønne skiftet vil føre til store endringer i arbeidslivet. Utdanning og opplæring som er tilpasset fremtidens arbeidsmarked vil derfor bli uvurderlig for å sikre tilstrekkelig tverrfaglig kompetanse til å ta ut potensialet i det grønne skiftet. Målrettede horisontale investeringer innen utdanning, forskning, innovasjon og digitalisering, samt allokering av virkemidler til grønne løsninger, vil bidra til at regioner kan ta ut potensialet og oppfylle FNs bærekraftsmål. En sentral forutsetning er at man mobiliserer til samhandling mellom offentlig sektor, næringsliv, frivillig sektor, innbyggere og FoU.

Hvordan kan Agder utnytte europeiske satsinger

Med EUs pågående satsing på det grønne skiftet, foreligger det nå mye kompetanse, gode satsinger og prosjekter i Europa, som politikere, administrasjoner og andre på Agder kan lære av, samtidig som man deler egne erfaringer og løsninger. Deltakelse i EUs programmer bidrar til å koble norske regioner, kommuner, næringsliv og forsknings- og utdanningsinstitusjoner opp mot Europa, og er en viktig del av vårt samarbeid med EU.

Finansiering av regionale og lokale satsinger

FNs bærekraftsmål og ambisjonene i Green Deal vil bli en integrert del av alle EU-programmer for perioden 2021-2027. Her vil [sirkulærøkonomien](#) og digitalisering bli sentrale verktøy for å nå målene. I EUs nye forsknings- og innovasjonsprogram, Horisont Europa, skal [35% av finansieringen settes av til klimavennlig teknologi](#). Horisont Europa skal også bidra til Kommisjonens overordnede mål om at minst 25% av midlene i EUs langtidsbudsjett for 2021-2027 skal gå til utslippsreducerende tiltak. I det nye InvestEU-fondet vil 30% av midlene gå til å bekjempe klimaendringene, og klima, sirkulærøkonomi og digitalisering vil også bli sentrale aspekter i programmer som Interreg og LIFE.

I praksis betyr dette at aktører på Agder kan søke å få finansiert satsinger via EU-programmene. I tillegg har man mulighet til å bruke norske virkemidler til prosjekter som bygger på internasjonal kompetanseoverføring, f.eks [Forskningsrådets innovasjonsprosjekter for offentlig sektor](#), [RFF Agder](#), [Forskningsmobilisering Agder](#), Miljødirektoratet ([Klimasats](#)), [Innovasjon Norges finansiering for innovasjon og utvikling](#) ([Offentlig-privat samarbeid – utlysning 2019](#)).

Sørlandets Europakontor og det regionale EU-nettverket Horizon South Norway bistår med å utvikle satsinger, prosjektutvikling, søknad og gjennomføring.

Kontakt

STIG MARTHINSEN
ADMINISTRERENDE
DIREKTØR

Tel (+47) 400 747 50
sm@south-norway.no

MARTINE ELISE
FARSTAD
ENHETSLEDER
BRUSSEL

Tel (+47) 932 880 49
mef@south-norway.no

KARSTEN AUST
EU-KONSULENT

Tel (+47) 474 619 00
ka@south-norway.no

ANNA LYGRE
SOLVANG
KOMMUNIKASJONS-
ANSVARLIG

Tel (+47) 913 751 67
als@south-norway.no

POST- OG BESØKSADRESSER

HOVEDKONTOR:

Sørlandets Kunnskapspark
Universitetsveien 19
4630 Kristiansand

BRUSSEL-KONTOR:

Norway House
Rue Archimède 17, 1st floor
BE-1000 Brussels

ARENDALSKONTOR:

Sørlandets Kunnskapshavn
Kystveien 2
4841 Arendal

NETTSIDER

www.south-norway.no

www.europabanken.no

periscope-network.eu

E-POST

post@south-norway.no

FØLG OSS

[Facebook](#)

[LindedIn](#)

[Twitter](#)